

TUR 8, HEDVIGSNÄS

29 km

www.skaraborgsleder.se

18 mars, 2013

Välkommen till en omväxlande runda som bjuder på både vacker natur och intressanta nedslag i Tibros kulturhistoria. Vid Segerstorpa källa kan du dricka dig pigg. Du passerar även ett flertal platser där kända Tibroprofiler bott.

CYKELLEDEN

Startpunkt: Turen utgår från Centrumgatan vid Järnvägsparken i Tibro tätort. Se start i kartorna.

Logistik: Tur 8 består av två slingor. Den norra är en tätortsslinga på drygt 20 km. Den södra delen går i en kulturbygård och är 8 km lång. Totalt ger det en tur på 29 km. Tur 8 kan även kombineras med delar av tur 1, 2 eller 7 för att få en större variation.

Svårighetsgrad: Medel. Turen följer asfalt- och grusvägar genom ett moderat kuperat landskap.

Tips: På www.skaraborgsleder.se under respektive tur finns en PDF med en karta som visar hur turen går genom Tibro tätort. Denna och annat lämpligt material finns även på Informationscentralen.

Längs leden finns många mysiga platser för en fika-paus. I Tibro finns även bra caféer och restauranger.

VIKTIGA TELEFONNUMMER

- Informationscentralen i Kommunhuset, tel 0504-181 01, Centrumgatan 17, Tibro
- Nödsituation, tel 112
- Vårdcentralen, tel 0504-403 00

SERVICE

A. Informationscentralen i Kommunhuset: Centrumgatan 17, tel 0504-181 01, www.tibro.se

B. Bangatan: (parkering)

C. Segerstorps äng (grillplats med sittbänkar)

D. Vandrarhemmet Tärnan: Breviksvägen 2, www.vandrarhemmettarnan.se, tel 0504-148 64, 0708-82 59 41

LEDBESKRIVNING

1. I Rankås fritidsområde stöter du på 5 km-spåret (gul markering) vid **Segerstorps äng**. Platsen har använts som festplats i Tibro. Här finns numera en grillplats. Följ motions-spåret ytterligare ca 100 m söderut och ställ cykeln vid skylten "**Segerstorps källa**". En kort avstickare tar dig till källan. Rankåsområdet har formats av inlandsisen. En av bildningarna är den rullstensås du nu färdas på. Åsarna fungerar som ett filter för grundvattnet. Källan som här går i dagen består av järnhaltigt grundvatten, fullt drickbart. Prova gärna. Källan har i alla tider utnyttjats för att bringa hälsa. Här skulle man på midsommarnatten dricka för att hålla sig frisk resten av året.

2. **Sörsågen.** Eftersom skogen tillhör Tibros viktigaste naturtillgångar har virkeshanteringens haft en framträdande roll. Sågar uppfördes både vid Tidan och andra mindre vattendrag. Sörsågen är en av Tibros äldsta vattendrivna sågar. Den tillkom redan på 1690-talet och hörde då till godset Ruder.

3. **Kostnadskroken** är en välbevarad mangårdsbyggnad från 1890-talet. Ursprungligen byggdes den som parstuga, men har senare kompletterats med köks- och entréparti. Den enkelt utformade förstukvisiten är typisk för Tibrobygden där man sällan gjorde snickarglädje på förstugan. Flygelbyggnaden är av äldre datum och utfördes som en enkelstuga. Gården är ett fint exempel på en välbevarad gårdsmiljö från senare 1800-talet. Kostnadskroken tillhörde från början godset Ruder, men friköptes.

4. **Stora Spännefalla.** Gården är ursprungligen uppförd på 1700-talet och var då en kronogård på ett mantal. Spännefalla friköptes 1728 av Ellika Krum och blev skattegård. Mangårdsbyggnaden har sin stomme från 1700-talet, men är om- och tillbyggd vid ett flertal tillfällen, bl a av kornetten Nils Longgren på 1770-talet. Vid denna tid utvecklades gården och bebyggdes med kölna (brygghus) och smedja m m. Spännefalla av idag är en modern gård, både till utseende och drift.

5. **Johannes Edfelts födelsestuga.** En av Tibros genom tiderna mest

kända kulturpersonligheter, akademiledamoten och författaren Johannes Edfelt, föddes 1904 på torpet Spänneboda i Kyrkefalla. Huset byggdes för mejerihantering, men runt förra sekelskiftet lades den verksamheten ner och istället kom byggnaden att inrymma en lanthandel som bl a drevs av Johannes mor. Innan huset revs 1988 fungerade det som smedja. Platsen markeras av en stolpe.

6. **Salen** är en gammal bybildning och var den sista byn i Kyrkefalla mot Mofalla. Byn ligger än idag väl samlad runt vägkorsningen.

7. **Årebolet** ligger alldeles intill Tidan. Markerna är mycket släta och består av den s k "Vadsboleran" som är tung och svårbrukad, men bördig. En av gårdarna brann efter ett blixtnedslag 1955 så idag finns endast en flygelbyggnad kvar.

8. **Graven.** På denna plats är en annan av Tibros profiler född. Det är vår berömda "Kyrkefalla-jätte" Emanuel Andersson, som vid vuxen ålder mätte 239 cm och vägde 191 kg. "Jätten" turnerade på 1870-talet med cirkusar runt i Europa där han visade upp sin väldiga kroppshydda. Namnet Graven kommer av de lergravar (hål) som uppstod när man tog lera till tegeltillverkning.

9. **Hedvigsnäs.** Här finns Tibros finaste madmarker. Hela området runt Tidan är klassat som riksintresseområde för naturvården. Vid vårfloden ligger stora delar av området under vatten. För att bevara dessa naturliga mader betas de, vilket bevarar den rika florin. Även fåglar av olika arter trivs i dessa mader, där de både kan häcka och ha god tillgång på föda.

10. **Hönebolet.** Detta är platsen där August Carlssons gård låg. Han var en mycket känd Tibroprofil som startade Kyrkefalla hembygdsförening och grundade det första museet i Tibro. Museets samlingar har sin grund i Augusts stora intresse för sin hembygd och hans idoga insamlande av föremål och handlingar från det gamla Kyrkefalla. Under stora delar av sitt liv skrev han dagbok om små och stora händelser här i Hönebolet. Dessa anteckningar finns bevarade och är en "guldgruva" för hembygdsforskning.

